

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ
ТА ВИТРАТ НА ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯINTERNAL CONTROL OF PRODUCT QUALITY
AND COST OF ITS SOFTWARE

У статті розроблено практичні рекомендації щодо методики внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості продукції на підприємстві лікеро-горілчаної галузі шляхом визначення об'єктів і суб'єктів контролю; контрольних дій щодо технологічного та економічного контролю на основі кожного основного бізнес-процесу. Уточнено завдання під час попереднього, поточного та перспективного контролю на основі процесного підходу. Визначено етапи та заходи щодо здійснення контролю якості продукції та витрат на її забезпечення.

Ключові слова: внутрішній контроль, технологічний контроль, процесний підхід, бізнес-процеси, контроль якості продукції, витрати на забезпечення якості.

В статье разработаны практические рекомендации относительно методики внутреннего контроля затрат на обеспечение качества продукции на предприятии ликероводочной отрасли путем определения объектов и субъектов контроля; контрольных действий по технологическому и экономическому контролю на основе

каждого основного бизнес-процесса. Уточнены задания во время предварительного, текущего и перспективного контроля на основе процессного подхода. Определены этапы и мероприятия по осуществлению контроля качества продукции и затрат на ее обеспечение.

Ключевые слова: внутренний контроль, технологический контроль, процессный подход, бизнес-процессы, контроль качества продукции, затраты на обеспечение качества.

The author has developed practical recommendations concerning methods of internal cost control to ensure product quality at the enterprise of alcoholic beverages industry by defining objects and subjects of control; the control action on the technological and economic control based on each core business process; clarified objectives during the prior, current and future control on the basis of process approach; defined milestones and measures for quality control of the products and the cost of its provision.

Key words: internal control, process control, process approach, business process, quality control, quality assurance costs.

УДК 657.633:006.015.5

Бондар Т.Л.

аспірант кафедри
бухгалтерського обліку
Київський національний
торговельно-економічний університет

Постановка проблеми. Впровадження системи управління якістю на лікеро-горілчаних підприємствах зумовлює необхідність формування нового механізму контролю якості продукції та витрат на її забезпечення на основі процесного підходу. У зв'язку з цим виникає потреба у визначенні теоретичних і методичних основ внутрішнього контролю з метою ефективного вирішення поставленого завдання – формування процесного підходу до вирішення проблеми контролю якості продукції та витрат на її забезпечення.

Застосування процесного підходу до контролю витрат на забезпечення якості дасть змогу встановити, скільки фактично було витрачено ресурсів на основні процеси, визначити відхилення від планових показників на етапі виготовлення продукції, скоротити витрати в наступних періодах шляхом попередження порушень технологічного процесу, що призводять до додаткових витрат.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми контролю витрат на підприємствах приділяли увагу О.В. Бондар [2], О.М. Дзюба [4], О.А. Юрченко [10], І.В. Заєць [6]. Питанню розвитку внутрішнього контролю на основі процесного підходу присвячували свої праці Б.А. Аманжолова та П.А. Неверов [1]. Наукові праці, в яких досліджено питання контролю якості продукції та витрат на її забезпечення, належать О.І. Гриценко, О.А. Скорбі [3], О.С. Єрьоменко [5], Р.П. Литвину, О.В. Юзві [7] та В.М. Пархоменку [8; 9].

Незважаючи на дослідження науковців, питання внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості продукції, специфіка діяльності лікеро-горілчаних підприємств та впровадження процесного підходу потребують особливого підходу і більш глибокого вивчення.

Постановка завдання. Мета статті – розкриття основних методологічних аспектів внутрішнього контролю якості продукції і витрат на її забезпечення та їх застосування на лікеро-горілчаних підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одне з основних завдань контролера з якості продукції полягає у здійсненні контролю витрат на заходи із забезпечення якості продукції та розрахунку ефективності даних витрат. Тобто контролеру необхідно визначити, чи доцільно здійснювати витрати (заходи), провести порівняння, якщо це можливо, витрат на виправлення дефектів із витратами на їх попередження.

Результати проведення внутрішнього контролю матимуть значення, під час здійснення його особами, що є експертами в області виробництва якісної продукції, та спеціалістом у сфері бухгал-

терського обліку, адже завданням контролера, як зазначає О.М. Дзюба, буде здійснення контролю витрат, що стосуються різних напрямів діяльності та специфіки діяльності підприємства [4].

Теоретичні основи застосування процесного підходу до організації внутрішнього контролю якості розглядали Б.А. Аманжолова та П.А. Неверов. На їх думку, головною перевагою процесного підходу є забезпечення безперервності внутрішнього контролю [1].

Дослідженням у сфері внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості продукції займався В.М. Пархоменко. У своїй роботі він визначив, що для забезпечення високої якості контроль повинен здійснюватися із початкових етапів життєвого циклу продукції – дослідження та розробки нового продукту. Вчений виходить із того, що однією з умов ефективного контролю є розробка бюджетів витрат. Він представив методику контрольних дій за якістю продукції на стадіях дослідження та розробки, яка надає можливість спостереження за фактичним рівнем витрат на забезпечення якості та їх порівняння з плановими показниками (рівнем витрат зазначеному у бюджеті) [8].

Р.П. Литвин та О.В. Юзва досліджували організацію внутрішньогосподарського контролю якості продукції як функцію управління. Ключовим моментом їх дослідження, був розподіл контролю на два складники: забезпечення і контроль якості продукції, що є суто технологічною функцією із забезпечення дотримання встановлених стандартів, та контроль витрат на забезпечення якості продукції, що реалізується економічною та управлінськими службами на базі обліково-аналітичної інформації [7].

Дослідження Р.П. Литвина та О.В. Юзви представляє для нас інтерес з огляду на те, що внутрішній контроль на лікєро-горілчаному підприємстві також здійснюється у двох напрямках: по-перше, технологічний контроль заходів, які забезпечують якість продукції і ведуть до виникнення витрат під час основних бізнес-процесів; по-друге, контроль витрат на забезпечення продукції за бізнес-процесами. Перший напрям регламентується відповідними стандартами з дотримання технології та здійснюється технічним персоналом підприємства. Згідно з Технологічним регламентом виробництва лікєро-горілчаної продукції, підприємства галузі зобов'язані організувати і підтримувати систему контролю якості продукції, яка об'єднує технохімічний і мікробіологічний контроль на всіх стадіях технологічного процесу, спрямованого на забезпечення випуску продукції, яка відповідає вимогам державного стандарту як фактор безпеки для життя людини та гігієнічним вимогам охорони навколишнього середовища.

Другий напрям, як стверджують Р.П. Литвин та О.В. Юзва – це контроль витрат на забезпечення

якості продукції. Він включає сукупність організаційних заходів, методик і процедур, що використовуються керівництвом підприємства в якості засобів для впорядкованого та ефективного ведення обліку витрат на забезпечення якості, виявлення, виправлення і запобігання помилкам, а також своєчасну підготовку та надання оперативної інформації про витрати на якість [7, с. 9]. Такий контроль слід розглядати як функцію управління, що вимагає оперативної та достовірної інформації про структуру і розмір витрат на забезпечення якості, напрями і джерела їх покриття. Економічна інформація про відповідні витрати надається переважно центрами якості, де виникають такі витрати, а контроль може здійснюватися управлінським апаратом.

Отже, організація внутрішнього контролю, визначення мети та завдань, реалізація функцій мають ґрунтуватись на двох названих напрямках і здійснюватися в певній послідовності. Метою внутрішнього контролю є своєчасне надання достовірної інформації, необхідної для оцінки повноти й ефективності здійснених витрат на забезпечення якості [5, с. 9].

Відповідно до технологічного регламенту, внутрішній контроль якості продукції здійснюється з метою виявлення відхилень фактичних показників від технологічних, нормативних. Відповідно, контроль витрат на забезпечення якості відбувається для порівняння показників фактичних та планових, виявлення відхилень, визначення їх причин, прийняття рішень для досягнення запланованих результатів. Отримана за результатами контролю інформація дає змогу оптимізувати витрати шляхом здійснення коригуючих дій відносно неефективних заходів із забезпечення якості продукції.

З огляду на вищезазначене, головним завданням внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення є надання інформації управлінському персоналу про діяльність підприємства у сфері якості продукції для прийняття ефективних рішень та спрямування подальших дій.

О.В. Боднар рекомендує в процесі здійснення внутрішнього контролю якості на виробничих та промислових підприємствах урахувати такі основні завдання, як повнота обліку даних, точність обліку даних, законність господарських операцій, збереження бухгалтерських документів та захист активів. На його думку, зазначені завдання дають змогу керівнику підприємства та управлінському персоналу врахувати всі початкові елементи, які є необхідними для організації ефективною системи внутрішнього контролю суб'єкта. Також О.В. Боднар, як і В.М. Пархоменко, вважає, що внутрішній контроль якості продукції повинен здійснюватися на всіх стадіях життєвого циклу, від придбання сировини й матеріалів до реалізації продукції високої якості [2, с. 74].

Визначившись із метою та завданнями внутрішнього контролю, необхідно уточнити його функції. В.М. Пархоменко [9, с. 37] та О.С. Єрмоєнко [5, с. 9] у своїх дослідженнях наводять функції внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення з використанням підходу життєвого циклу продукції та циклу виробничого процесу. З урахуванням обґрунтованих у попередніх підрозділах роботи критеріїв та складників системи обліку, оцінки та бюджетування витрат на забезпечення якості виділимо такі функції на основі процесного підходу:

- 1) контроль виконання персоналом підприємства їх функціональних повноважень у частині якості продукції за *центрами якості*;
- 2) оцінка виконання планових показників по витратах на забезпечення якості продукції за *бізнес-процесами* та *центрами якості*;
- 3) попередження випадків зниження якості та завищення витрат на виробництво якісної продукції за кожним *основним бізнес-процесом*;
- 4) виявлення внутрішніх резервів підвищення якості без зміни обсягу витрат на виробництво якісної продукції за *центрами якості*;
- 5) оцінка правильності формування витрат на забезпечення якості в бухгалтерському обліку за *бізнес-процесами та центрами якості*;
- 6) здійснення суцільного контролю якості та витрат на її забезпечення із закінченням *кожного основного бізнес-процесу*.

Реалізація наведених функцій надасть можливість забезпечити керівництво інформацією, необхідною для здійснення контролю якості в розрізі

центрів якості та за бізнес-процесами, відслідковувати доцільність заходів із забезпечення якості та витрат на їх здійснення, проаналізувати ефективність бізнес-процесів. Для того щоб забезпечити ефективний процес здійснення внутрішнього контролю якості та витрат на її забезпечення необхідно чітко його організувати.

На підставі проведеного аналізу спеціальної літератури і поглядів науковців [2; 6; 7] щодо організації внутрішнього контролю витрат, розкрито основні його елементи, зокрема:

1. Визначення об'єкта контролю.
2. Вибір суб'єктів контролю якості продукції та витрат на її забезпечення, визначення їх завдань.
3. Встановлення джерел інформації для здійснення контролю якості продукції та витрат на її забезпечення за об'єктами.

Слід зазначити, що відповідно до обраної нами стратегії технологічний та економічний контроль якості продукції на лікеро-горілчаному підприємстві розглядаємо за бізнес-процесами, які пов'язані із забезпеченням якості продукції, а саме: постачання, виробництво, контроль якості готової продукції та збут. Об'єкти технологічного контролю та відповідні контрольні дії на лікеро-горілчаному підприємстві наведені в табл. 1.

Представлені в табл. 1 контрольні дії доцільно розглядати у взаємозв'язку з бюджетами витрат на забезпечення якості продукції, які складені в розрізі бізнес-процесів та центрів якості, та даними про результати роботи підприємства за відповідний період. Так, слід звернути увагу на факти виявлення внутрішніх і зовнішніх дефектів, виходу з

Таблиця 1

Складники технологічного контролю якості продукції на лікеро-горілчаному підприємстві

Бізнес-процеси	Об'єкти контролю	Контрольні дії
Постачання	сировина і матеріали	Перевірка показників лабораторії щодо якості вхідної сировини і матеріалів
	обладнання	Перевірка лабораторного вимірювального обладнання
Виробництво	сировина	Перевірка показників якості запасів перед виробництвом (обстеження, аналіз сировини)
	напівфабрикат	Перевірка показників якості фільтрації напівфабрикату
	матеріали, технологічні операції	Перевірка якості посуду та розливу
	технологічні операції	Перевірка якості закупорювання пляшки
	напівфабрикат	Перевірка якості напою (незавершеного виробництва) за органолептичними та фізико-хімічними показниками, дегустація
	технологічні операції	Перевірка якості наклеювання етикеток Перевірка якості пакування готової продукції
Контроль якості готової продукції	готова продукція	Контроль показників лабораторії щодо якості готової продукції за органолептичними та фізико-хімічними показниками, дегустація
		Перевірка документації з атестації якості готової продукції зовнішніми організаціями
Збут	умови транспортування	Перевірка якості транспортування продукції
	умови зберігання	Перевірка якості зберігання продукції (інвентаризація, обстеження)

Джерело: авторська розробка

ладу вимірювального та виробничого обладнання тощо. Зазначене дасть змогу визначити ефективність контрольних дій та економічну доцільність витрат на забезпечення якості продукції, а також системи управління якістю в цілому.

Результати технологічного контролю значною мірою залежать від того, які джерела інформації використовують у контрольному процесі. Основними нормативними джерелами інформації для організації технологічного контролю забезпечення якості продукції на підприємствах галузі є нормативні документи, а саме:

– ДСТУ 4256-2003 «Горілки і горілки особливі. Технічні умови»;

– ДСТУ 4165-2003 «Горілки і горілки особливі. Правила приймання і методи випробування».

Натомість для економічного контролю основними джерелами інформації є первинні документи з обліку витрат на забезпечення якості лікєро-горілкової продукції.

Об'єктами економічного контролю витрат на забезпечення якості є бізнес-процеси, щодо яких здійснюються контрольні дії. На основі відображення витрат на забезпечення якості лікєро-горілкової продукції на рахунках бухгалтерського обліку було визначено об'єкти контролю та контрольних дій на прикладі бізнес-процесу «постачання» (табл. 2).

Особливістю здійснення внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості продукції за бізнес-процесом «постачання» є те, що даний процес є початком обліку витрат, тому необхідно контролювати правильність групування та формування витрат на забезпечення якості; своєчасність та повноту їх відображення в обліку, порівнювати фактичні витрати з плановими в бюджетах. Такі контрольні дії забезпечать непереривний контроль основних бізнес-процесів та їх взаємодію.

Внутрішній контроль витрат на забезпечення якості під час процесу «виробництво» є най-

більш об'ємним, трудомістким для контролерів та витратним відносно якості. Контрольні дії повинні відбуватись на протязі всіх технологічних етапів у межах цього процесу, основними напрямками для контролю є додаткові витрати на поліпшення якості продукції (додаткові сировина і матеріали), їх документальне підтвердження; своєчасність відображення їх в обліку тощо.

Особливістю процесу «контроль якості готової продукції» щодо проведення контролю витрат полягає в тому, що перевірка якості продукції здійснюється не тільки лабораторією підприємства, а й зовнішніми організаціями, тому на даному етапі доцільно перевіряти обґрунтованість витрат на забезпечення якості, їх достовірність і документальне підтвердження.

Під час збуту необхідно суб'єктам внутрішнього контролю акцентувати увагу на фактах виявлення невідповідностей якості продукції, таких як: псування, склобій під час транспортування, заморозки продукції та відповідності витрат унаслідок цього, їх документальне підтвердження.

Під час виділення суб'єктів внутрішньогосподарського контролю якості продукції лікєро-горілочаних підприємств (особи або групи осіб) необхідно враховувати завдання, які вони повинні виконувати для досягнення мети контролю (рис. 1). Для чіткого функціонування служби внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення необхідно затвердити перелік обов'язків та повноважень суб'єктів контролю. Посада контролера вимагає великого обсягу спеціальних знань і вмінь, оскільки він повинен володіти знаннями в тих галузях, від яких залежать якість продукції та витрати на її забезпечення. Всі завдання контролера як посадової особи повинні закріплюватись у його посадовій інструкції.

Для успішного виконання своїх функцій суб'єкти внутрішнього контролю якості продукції використовують загальноприйняті способи і прийоми

Таблиця 2

Характеристика основних складників системи контролю витрат на забезпечення якості продукції на лікєро-горілочаному підприємстві

Бізнес-процес «Постачання»		
Об'єкти контролю (відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку)	Документ	Контрольні дії
Витрати на ремонт засобів вимірювання та випробувального устаткування, яке використовується для контролю якості сировини (здійснені сторонніми організаціями).	Акт виконаних робіт	Перевірка первинної документації; перевірка правильності відображення понесених витрат на рахунках бухгалтерського обліку; порівняння фактичних показників витрат із бюджетом, виявлення відхилень
Витрати на повірку (калібрування) та ремонт засобів вимірювання та випробувального устаткування, здійснені підрозділом (працівниками) підприємства.	Акт виконаних робіт	
Витрати на вхідний контроль сировини і матеріалів.	Записи в лабораторних журналах, акт руху проб спирту	

Джерело: авторська розробка

перевірок, що дають змогу розкрити і припинити, а у визначених випадках і попередити порушення виробничо-технологічної або фінансової дисципліни, а також виявити конкретних винних осіб і розмір заподіяного збитку. У теорії та практиці внутрішнього контролю відомі кілька прийомів та способів його здійснення, які можуть застосовуватись для контролю витрат на забезпечення якості лікєро-горілкової продукції (рис. 2).

Вкажемо на деякі особливості застосування цих прийомів і способів для контролю витрат на забезпечення якості продукції.

Отже, документальний контроль витрат на забезпечення якості передбачає:

– перевірку господарських операцій, які призводять до виникнення витрат на забезпечення якості, за кожним бізнес-процесом для встановлення їх сутності і законності;

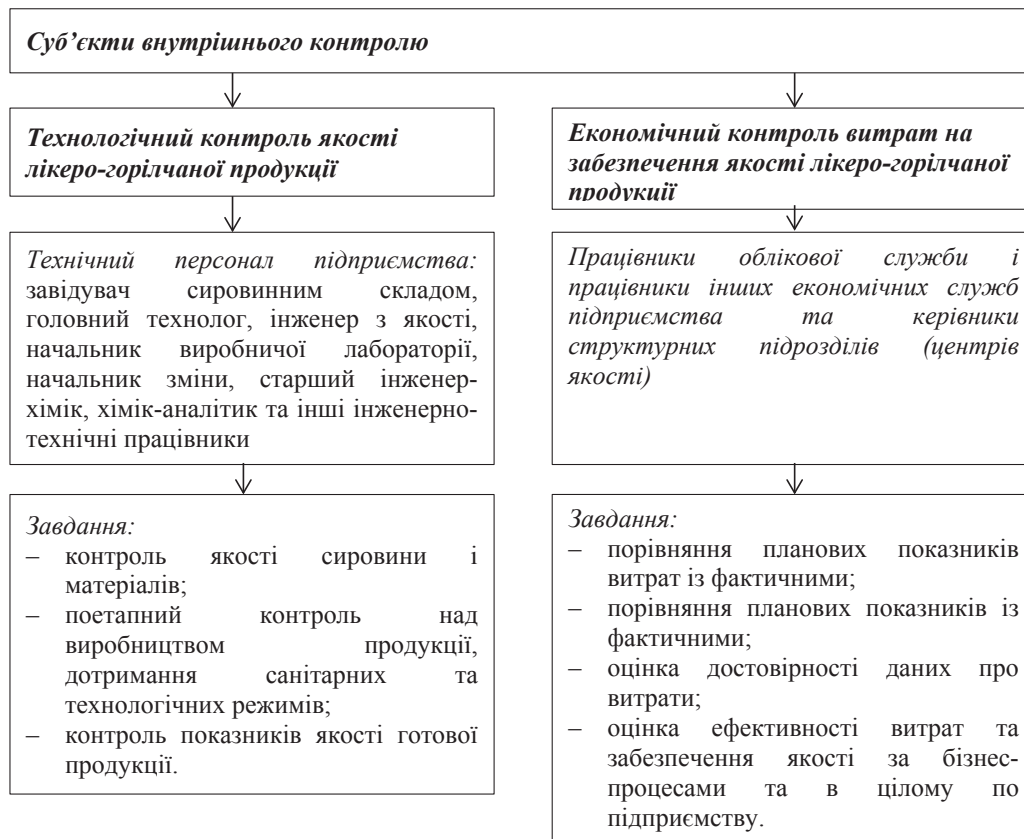

Рис. 1. Суб'єкти внутрішнього контролю якості лікєро-горілкової продукції і витрат на її забезпечення

Джерело: авторська розробка

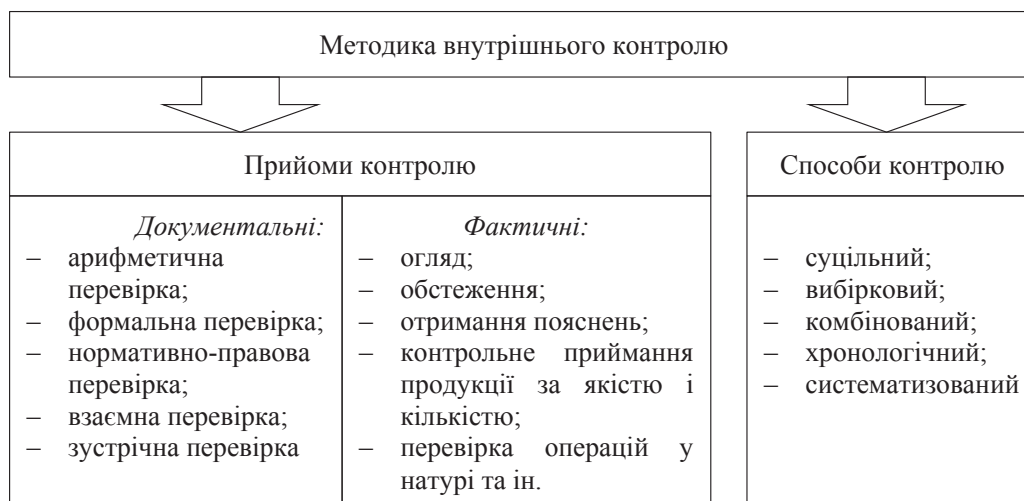

Рис. 2. Прийоми та способи внутрішнього контролю

– аналіз планових, оперативних, звітних та інших документів для визначення ефективності та доцільності витрат на забезпечення якості продукції.

Фактичний контроль допомагає встановити реальний стан вхідної сировини і матеріалів (під час бізнес-процесу «постачання»), якості готової продукції (під час бізнес-процесів «виробництво» та «контроль якості готової продукції») та якості продукції на складах та під час збуту. До основних прийомів фактичного контролю відносяться різні контрольні перевірки, здійснювані в ході технологічного процесу в межах кожного бізнес-процесу за центрами якості.

Для забезпечення якості продукції та контролю відповідних витрат на лікєро-горілчаному підприємстві слід застосовувати попередній, поточний та наступний (перспективний) контроль. Для кожного етапу контролю та бізнес-процесу визначено завдання (табл. 3).

Узагальнюючи наведений матеріал, необхідно визначитись із методикою внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення. Чітко розроблена методика та виділені етапи контролю дадуть змогу забезпечити інспектування формування якісних властивостей продукції та витрат, які в результаті цього виникають, під час основних бізнес-процесів.

У різних джерелах представлені різні погляди на розробку методики та виділення етапів контролю, оскільки чітко регламентованих правил щодо її створення немає.

Як уважає О.В. Боднар, незважаючи на різну організаційну структуру, різне матеріальне забез-

печення, процес створення та діяльності системи контролю здійснюється в такі етапи: планування, організація, контроль, реалізація матеріалів внутрішнього контролю [3].

О.І. Гріценко та О.А. Скорба виділяють чотири етапи внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості. Розпочинається процес контролю з планування (бюджетування) витрат. На другому етапі слід встановити персональну відповідальність менеджерів усіх рівнів за понаднормове витрачання ресурсів, а також забезпечити моральне та матеріальне стимулювання виконавців за економію ресурсів. Наступним етапом є визначення персональної відповідальності працівників. На третьому етапі контролю витрат на забезпечення якості слід перевірити виконання норм Наказу про облікову політику. Четвертий етап внутрішнього контролю забезпечить дотримання процедури визнання витрат відповідно до чинних нормативних документів [3, с. 370–371].

О.А. Юрченко [10, с. 53] виділяє такі етапи внутрішнього контролю витрат: організаційний (дослідження нормативно-правової бази, створення робочого плану, дослідження результатів попередніх перевірок); основний (обстеження бухгалтерських документів, перевірка правильності віднесення статей) та завершальний (узагальнення результатів контролю, ухвалення рішення щодо усунення).

Представлені науковцями етапи здійснення контролю передбачають його планування, організацію, безпосереднє здійснення та усунення недоліків. Однак на особливу увагу заслуговує

Таблиця 3

Завдання внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення за видами контролю

Бізнес-процес	Завдання контролю		
	Попередній контроль	Поточний контроль	Перспективний контроль
Постачання	• перевірка запланованих витрат по бюджету	• перевірка документації за результатами вхідного контролю	• порівняння планових та фактичних показників витрат, виявлення неефективних витрат
Виробництво	• перевірка запланованих витрат; • перевірка документації на відпуск сировини і матеріалів на виробництво	• перевірка даних упродовж технологічних етапів за витраченими ресурсами на забезпечення якості продукції з метою попередження непродуктивних витрат	• порівняння планових та фактичних показників витрат, виявлення неефективних витрат
Контроль якості готової продукції	• перевірка договорів зі сторонніми організаціями по оплаті роботи з атестації та сертифікації продукції; • перевірка запланованих витрат	• контроль виконання умов організацій і вчасної оплати роботи	• порівняння планових та фактичних показників витрат, виявлення неефективних витрат
Збут	• перевірка умов пакування, зберігання продукції та її транспортування	• контроль у процесі реалізації	• виявлення неякісної продукції у зв'язку із поверненням споживачами, виконання гарантійних зобов'язань

Джерело: авторська розробка

погляд О.І. Гриценко та О.А. Скорби щодо етапів «визначення персональної відповідальності» менеджерів та працівників підприємства. На нашу думку, для здійснення контролю якості продукції та витрат на її забезпечення для лікєро-горілчанних підприємств це є актуальним завданням, тому пропонуємо, на лікєро-горілчанних підприємствах увести поняття центри якості (підрозділи (цехи, ділянки), які несуть відповідальність за якість продукції та в яких виникають витрати на її забезпечення), за якими необхідно здійснювати контроль заходів із забезпечення якості продукції та витрат, які в результаті цього виникають, для того щоб визначити їх доцільність та ефективність. Кожен керівник такого центру якості повинен виконувати свої функції та нести відповідальність відповідно до посадової інструкції. Щодо етапів здійснення контролю, вважаємо доречним виділити такі: організаційний, підготовчий, методичний, завершальний. На основі аналізу літературних джерел було з'ясовано, що методика внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення за названими етапами повинна включати заходи (табл. 4), які необхідно здійснювати до кожного основному бізнес-процесу.

Таблиця 4

Методика внутрішнього контролю якості та витрат на її забезпечення

Етап	Заходи внутрішнього контролю
Організаційний	– визначення технологічних норм щодо якості продукції – бюджетування витрат на забезпечення якості
Підготовчий	– перевірка справності лабораторного обладнання – перевірка первинних документів із повірки лабораторного обладнання
Методичний	– порівняння планових показників із фактичними – виявлення відхилень – визначення причин відхилень та відповідальних осіб – перевірка правильності відображення статей витрат на рахунках бухгалтерського обліку
Завершальний	– підготовка заключного звіту про виявлені порушення щодо якості продукції та витрат на її забезпечення

Висновки з проведеного дослідження. Узагальнюючи результати дослідження, зазначимо, що внутрішній контроль якості продукції та витрат на її забезпечення на лікєро-горілчаному підприємстві доцільно проводити в технологічному та економічному напрямках на основі процесного підходу. Відповідно до цього, були визначені еле-

менти організації контролю, зокрема: мета, функції, виділені об'єкти та суб'єкти контролю якості продукції та витрат на її забезпечення. Визначені завдання контролю якості та витрат за основними бізнес-процесами дадуть змогу проконтролювати якість продукції, витрати, ресурси; порівняти отримані показники з плановими; вжити заходи щодо попередження виникнення відхилень у майбутніх періодах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аманжолова Б.А. Теоретичні основи застосування процесного підходу для організації внутрішнього контролю якості / Б.А. Аманжолова, П.А. Неверов // Аудит і фінансовий аналіз. – 2010. – № 6. – С. 1–8.
2. Боднар О.В. Організаційні та методичні підходи до внутрішнього контролю витрат на виправлення бракованої продукції / О.В. Боднар // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 3(21). – С. 73–79.
3. Гриценко О.І. Внутрішньогосподарський контроль витрат на якість обслуговування: управлінський аспект / О. І. Гриценко, О. А. Скорба // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 365–372.
4. Дзюба О.М. Внутрішній контроль як необхідність забезпечення ефективності управління адміністративними витратами підприємства / О.М. Дзюба [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/20_PNR_2011/Economics/7_90369.doc.htm.
5. Ерєменко Е.С. Внутренний контроль затрат на качество продукции спиртовой промышленности : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учёт, статистика» / Е.С. Ерєменко. – Новосибирск, 2007. – 16 с.
6. Заєць І.В. Організація внутрішнього контролю операцій із майном, що не належить підприємству на правах власності / І.В. Заєць // Міжнародний збірник наукових праць. – 2011. – № 1(19). – С. 154–159.
7. Литвин Р.П. Організація внутрішньогосподарського контролю якості продукції підприємств спиртової промисловості та витрат на її забезпечення / Р.П. Литвин, О.В. Юзва // Інноваційна економіка. – 2013. – № 1. – С. 187–190.
8. Пархоменко В.М. Теоретичний базис внутрішнього контролю якості продукції та витрат на її забезпечення / В.М. Пархоменко // Науковий вісник НАСОНА. – 2012. – № 1. – С. 33–42.
9. Пархоменко В.М. Методика здійснення внутрішнього контролю витрат на якість на етапах життєвого циклу продукції: дослідження та розробка / В.М. Пархоменко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 3(21). – С. 266–274.
10. Юрченко О.А. Методика внутрішнього контролю витрат іншої операційної діяльності / О.А. Юрченко // Економічний часопис – XXI. – 2013. – № 1–2(2). – С. 52–56.